

9. Volby

Součástí veřejného života mužů a žen je i jejich zapojení do komunální politiky. Dovršením 18 let mají občané nejen právo volit, ale i kandidovat a být voleni do krajského a obecního zastupitelstva. Analyzované údaje se týkají řádných voleb do zastupitelstev krajů a řádných voleb do obecních zastupitelstev.

Volby do zastupitelstev krajů

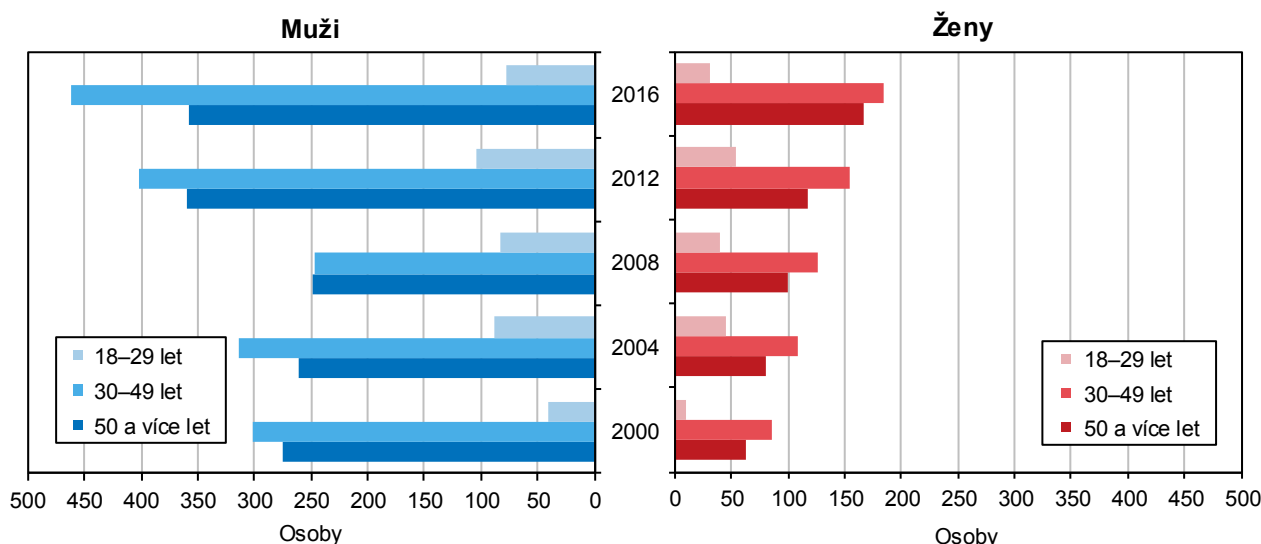
Z údajů o volbách do zastupitelstev krajů vyplývá, že při každých následujících volbách rostl celkový počet platných kandidátů. Stejně tak se zvyšoval počet kandidujících žen, ale jejich podíl na celkovém počtu kandidátů byl značně rozkolísaný – mezi 20,5 % v roce 2000 a 31,6 % v roce 2008. Podíl zvolených zastupitelek nikdy nepřesáhl hodnotu podílu kandidátek, což svědčí o nižší úspěšnosti žen ve volbách. Nejvyšší podíl – přes 26 %, tj. 17 zastupitelek – zaujímaly ženy ve zvoleném zastupitelstvu kraje v roce 2012, v roce 2016 se přiblížil jedné čtvrtině (24,6 %, tj. 16 zastupitelek).

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do zastupitelstev krajů podle pohlaví

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
2016	1 279	383	29,9	65	16	24,6	5,1	5,5	4,2
2012	1 194	327	27,4	65	17	26,2	5,4	5,5	5,2
2008	843	266	31,6	65	13	20,0	7,7	9,0	4,9
2004	897	235	26,2	65	10	15,4	7,2	8,3	4,3
2000	776	159	20,5	65	13	20,0	8,4	8,4	8,2

S narůstajícím počtem platných kandidátů (a při neměnném počtu krajských zastupitelů) zákonitě klesala úspěšnost zvolených kandidátů z 8,4 % na 5,1 %. V letech 2000 a 2012 dosáhl podíl zvolených kandidátů a kandidátek téměř stejných hodnot, tedy i úspěšnost žen a mužů byla velmi podobná. V posledních volbách do krajských zastupitelstev se pohyboval podíl úspěšně zvolených žen na 4,2 % a mužů na 5,5 %.

Kandidáti podle pohlaví a věku ve volbách do zastupitelstev krajů v Moravskoslezském kraji

Volby do zastupitelstev obcí

V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2018 registrováno 21 037 kandidátů do obecních zastupitelstev. Žen z tohoto počtu byla více než třetina, konkrétně 34,4 %. V porovnání s předchozími roky tak podíl kandidátek narostl pouze mírně. Zastoupení žen bylo výraznější i ve srovnání s volbami do zastupitelstev krajů.

Spolu s vyšším podílem kandidátek dosahoval vyšších hodnot rovněž podíl zvolených zastupitelek. Do obcí a městských částí jich v roce 2018 bylo zvoleno 1 191, tedy 28,7 % ze všech zvolených zastupitelů. Tato hodnota byla stejná jako ve volbách v roce 2014. Úspěšnějším pohlavím z pohledu podílu zvolených zastupitelů na počtu kandidátů byli ve všech volebních letech muži. V roce 2018 bylo zvoleno 21,5 % mužů-kandidátů, zatímco v případě žen takto uspělo 16,5 % kandidátek.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev^{*)} podle pohlaví

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
2018	21 037	7 232	34,4	4 155	1 191	28,7	19,8	21,5	16,5
2014	23 223	7 910	34,1	4 201	1 206	28,7	18,1	19,6	15,2
2010	22 046	7 262	32,9	4 198	1 138	27,1	19,0	20,7	15,7
2006	19 387	6 019	31,0	4 243	1 120	26,4	21,9	23,4	18,6

^{*)} včetně zastupitelstev městských částí a městských obvodů

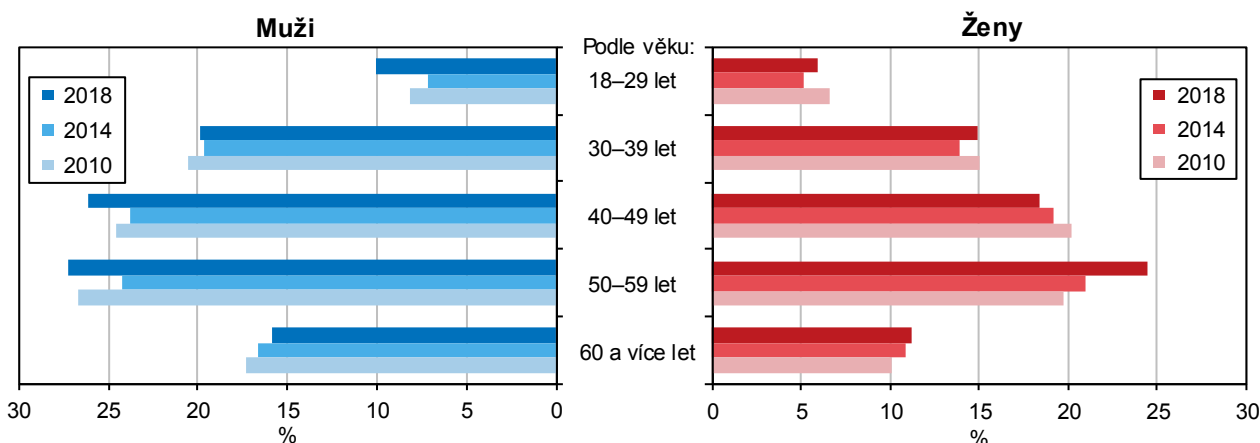
S rostoucím věkem kandidátů obou pohlaví rostl i podíl zastoupení žen mezi kandidáty až do věkové skupiny 50–59 let. U kandidátů starších pak došlo k mírnému poklesu. Obdobně na tom také byly zvolené zastupitelky. V případě mužů-zastupitelů byla nejvyšší šance na zvolení (tedy podíl zvolených zastupitelů na počtu platných kandidátů) téměř shodná ve věkových skupinách 40–49 let a 50–59 let, u žen „vyčnívala“ pouze skupina 50–59 let.

Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev^{*)} podle pohlaví a věku v říjnu 2018

	Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé			Zvolení zastupitelé/kandidáti (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %			
Celkem	21 037	7 232	34,4	4 155	1 191	28,7	19,8	21,5	16,5
v tom ve věku									
18–29 let	2 011	668	33,2	175	40	22,9	8,7	10,1	6,0
30–39 let	4 336	1 472	33,9	789	220	27,9	18,2	19,9	14,9
40–49 let	6 086	2 086	34,3	1 429	383	26,8	23,5	26,2	18,4
50–59 let	4 471	1 592	35,6	1 174	390	33,2	26,3	27,2	24,5
60 a více let	4 133	1 414	34,2	588	158	26,9	14,2	15,8	11,2

^{*)} včetně zastupitelstev městských částí a městských obvodů

Zvolení zastupitelé na počtu kandidátů podle pohlaví a věku ve volbách do obecních zastupitelstev^{*)} v Moravskoslezském kraji

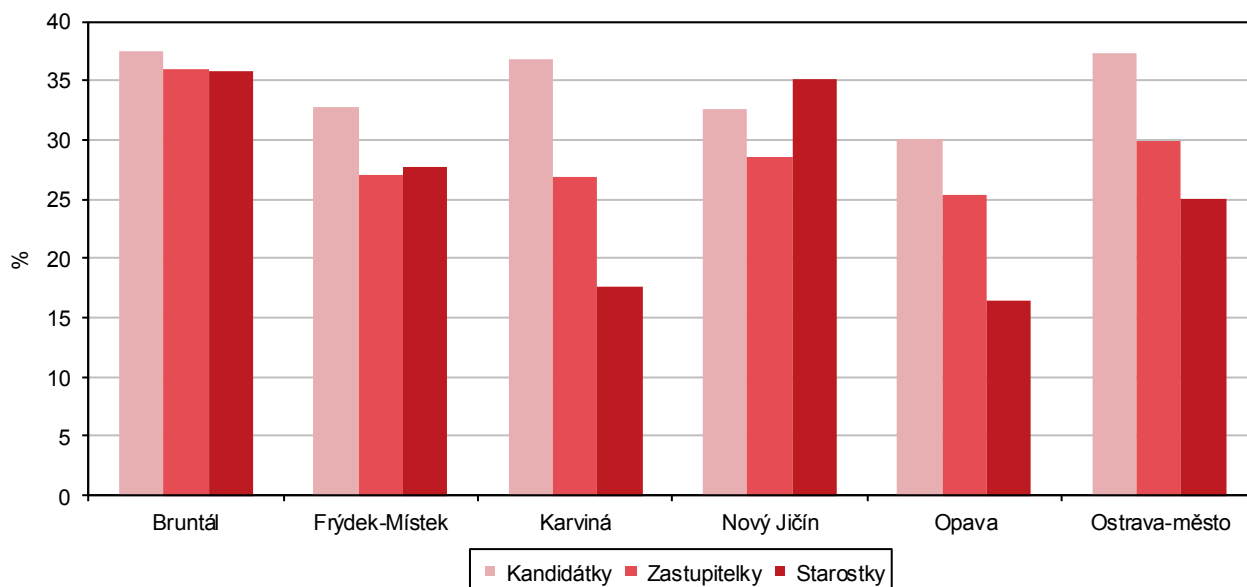

^{*)} včetně zastupitelstev městských částí a městských obvodů

Podíl žen mezi kandidáty, zvolenými zastupiteli a zvolenými starosty ve volbách do obecních zastupitelstev¹⁾ podle okresů Moravskoslezského kraje v říjnu 2018

Pramen: ČSÚ, Krajský úřad Moravskoslezského kraje (přehled starostů k 25. 6. 2019)

¹⁾ včetně zastupitelstev městských částí a městských obvodů

V meziokresním srovnání byly ženy-kandidátky zastoupeny nejvíce v okresech Bruntál, Ostrava-město a Karviná (přes 35 %). Zatímco v okrese Bruntál zůstal podíl zvolených žen v řadách zastupitelů a starostů na podobné úrovni jako podíl žen na celkovém počtu kandidátů, ve zbývajících okresech významně poklesl podíl zastupitelek (nejvíce v okrese Karviná). Zcela specifický byl podíl starostek v okresech Frýdek-Místek a především Nový Jičín, kde byly starostky podílově zastoupeny více než řadové zastupitelky a v Novém Jičíně dokonce více než kandidátky.

Podíl žen mezi kandidáty a zvolenými zastupiteli podle SO ORP ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2018

(včetně zastupitelstev městských částí a městských obvodů)

